

– інструментальні засоби для забезпечення комунікацій.

Основна вимога, яка повинна дотримуватися у програмних засобів, орієнтованих на застосування в освітньому процесі, – це легкість і природність, з якими навчаний може взаємодіяти з навчальними матеріалами.

Суть сучасних інформаційних і комунікаційних технологій – в їх універсальності і багатофункціональності. Але при всіх своїх великих можливостях ці технології надають тільки *засоби*, що потенційно дозволяють зробити ефективнішою діяльність людини. У тому, як розкрити цей потенціал саме для освітнього процесу, і полягає головна багатопланова проблема вдосконалення освіти на базі інформаційних технологій. Успішне її рішення сприятиме підвищенню якості і ступеня доступності освіти всіх рівнів – від школи до систем підготовки і перекваліфікації фахівців, інтеграції національної системи освіти в наукову, виробничу, суспільно-громадську і культурну інформаційну інфраструктуру світової спільноти.

Література

1. Зеер Э.Ф. Психолого-дидактические конструкты качества профессионального образования // Образование и наука. – 2002. – № 2. – С. 37.
2. Информатика / Под ред. Н.В. Макаровой. – М., 1997.
3. Захарова И.Г. Информационные технологии в образовании: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. – М., 2003. – 192 с.

УДК 004:371.213.8

ІНФОРМАЦІЙНІ КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФАКТОР ЕФЕКТИВНОСТІ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Лисюк О.М., Ціхановська О.М.

Вінницький інститут економіки

Тернопільського національного економічного університету

Саме розвиток комп'ютерних і телекомунікаційних технологій є одним із провідних факторів становлення сучасної освітньої системи. Сьогодні відбувається процес злиття освітніх та інформаційних технологій, формування на їхній основі принципово нових інтегрованих технологій навчання. Застосування інформаційних технологій в освіті має розглядатися як стратегічне завдання, орієнтоване на формування і розвиток нової освітньої системи. Це і зумовлює активну роботу навчальних закладів з впровадження

інформаційних комп'ютерних технологій у традиційну модель навчального процесу.

Використання інформаційних комп'ютерних технологій (ІКТ) в учбовому процесі є актуальним тому, що при одночасному використанні різних систем – традиційної, яка ґрунтується на навчанні «віч-на-віч» із застосуванням друкарських матеріалів, і системи, яка передбачає застосування інформаційних технологій, можливий прояв синергетичних ефектів, тобто може відбутися якісне посилення результатів освіти, значне підвищення її ефективності.

Зазначеній проблемі значну увагу приділили науковці: В.Ю.Биков, М.Ю.Камедія, Р.С.Гуревич, М.Ю.Жалдак, І.Г.Захарова, Ю.І.Машбиць, Є.С.Полат, П.В.Стефаненко та інші. У роботах цих вчених висвітлюються питання, які стосуються розробки та впровадження ІКТ у навчальний процес [1;2].

Під ІКТ розуміємо сукупність методів і програмно-технічних засобів, які забезпечують збір, обробку, збереження, розповсюдження і відображення інформації з метою зниження трудомісткості процесів, а також підвищення їх надійності і оперативності.

Використання ІКТ в учбовому процесі спонукає до розвитку нових педагогічних методів, прийомів і стилю роботи викладача. Вони дозволяють активніше використовувати такі методи навчання, як дебати, презентації, моделювання, ролеві ігри, дискусійні групи, мозкові атаки, метод Дельфі, методи номінальної групи, форуми, проектні групи і ін.

До найбільш істотних зрушень в змісті і методиці навчання з використанням ІКТ відносяться наступні:

- 1) перехід до інтегрованого навчання в контексті предмету, що вивчається, замість вивчення і розгляду основних тем, завдань і окремих питань;
- 2) перенесення центру уваги при навчанні з пошуку правильних відповідей на розвиток уміння вирішувати проблеми;
- 3) заміна пасивного типу навчання активним навчанням;
- 4) заміна контролю над учбовим процесом з боку викладача контролем з боку студента.

Що стосується вибору типу ІКТ, то це істотно залежить від змісту учбового матеріалу. На нашу думку, в основі вибору технології має бути дослідження змісту учбових курсів, ступеня необхідної активності студентів, їх залучення в учбовий процес, конкретних цілей і очікуваних результатів навчання і тому подібне.

Впровадження ІКТ в учбовий процес вузу пов'язане з вирішенням деяких проблем. В першу чергу це обмеженість ресурсів вузу (фінансових, якість каналів зв'язку, рівень використання у вузі комп'ютерної техніки). Друга проблема – це низька підготовка

викладацького складу і відсутність методичних розробок по застосуванню ресурсів глобальних мереж в учбовому процесі. Нетрадиційна роль викладача в подібному учбовому процесі полягає не стільки в тому, щоб навчити студентів, скільки в тому, щоб стимулювати навчання. Така зміна завдання впливає на багато видів діяльності викладача – від підготовки матеріалу і планування заняття (написання кейса) до оцінювання студентів.

Розробка навчальних дисциплін на базі ІКТ вимагає не тільки вільного володіння учбовим предметом, його змістом, але і спеціальних знань в галузі сучасних інформаційних технологій.

Таким чином, у зв'язку із застосуванням сучасних ІКТ у сфері освіти відбуваються істотні зміни у викладацькій діяльності, місці і ролі викладача в учбовому процесі, його основних функціях.

Ефективний освітній процес можливий тільки у разі активних дій студента по засвоєнню учбового матеріалу. Стимулювання активності студента в сучасному учбовому процесі з використанням ІКТ припускає:

- 1) оптимальне поєднання активних дій студента з керуванням учбовим процесом;
- 2) розвиток рівноправного партнерства викладача і студента в ході учбового процесу.

Таким чином, ІКТ тільки тоді можуть бути ефективні в освіті, коли вони не примикають до вже існуючої освітньої системи, а входять як елемент у нову систему освіти. Тільки комплексний, системний підхід до організації учбового процесу і управлінню освітою, цілісний характер нововведень можуть стати основою підвищення ефективності освітньої системи шляхом формування і розвитку принципово нової системи освіти з використанням інформаційних технологій.

Література

1. Гуревич Р.С., Камедія М.Ю. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях: Навчальний посібник. – Вінниця, 2004. – 366 с.
2. Захарова И.Г. Информационные технологии в образовании: Учебн. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. – М., 2003. – 192 с.